

PRÁVNÍ POSTAVENÍ DÍTĚTE S DUŠEVNÍ
PORUCHOU V SYSTÉMU ŠKOLSTVÍ

JUDR. JANA MAREČKOVÁ

/a/k/m

Základní pilíře

- Základní právní předpisy
- Duševní porucha a její definice pro účely výchovné a vzdělávací
- Podmínky pro setrvání duševně nemocného dítěte v běžné škole
- Podmínky pro zařazení duševně nemocného dítěte do speciální školy
- Podmínky pro zpětný návrat dítěte do běžné školy
- Úloha pedagogicko – psychologických poraden a jejich kvalita pro práci s dítětem s duševní poruchou
- Kolize právních předpisů
- Návrhy či zamyšlení nad úpravou či změnou právní úpravy

Právní předpisy

- Zákon č.561/2004 Sb. v platném znění školský zákon
- Vyhl.č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- vyhl.č.72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Zákon č.20/1966 Sb. v platném znění o péči a zdraví lidu
- Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí

SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY

- Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

DUŠEVNÍ PORUCHA A JEJÍ DEFINICE PRO ÚČELY VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ

- Zdravotní postižení
- mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování.
- Zdravotní znevýhodnění
- zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

KDO HODNOTÍ TATO POSTIŽENÍ?

- Speciální vzdělávání se poskytuje žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a jejich rozsah a závažnost je důvodem k zařazení žáků do režimu speciálního vzdělávání.

JAKÁ JE ROLE ODBORNÝCH LÉKAŘŮ?

- vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením
- Výklad MŠMT § 42, § 48 a § 49 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (středně těžké a těžké mentální postižení, přeřazení do speciální školy)
- Individuálně vzdělávací plán - doporučení

FORMY SPECIÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- a) individuální integrace,
- b) skupinové integrace,
- c) speciální škola - samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením
- d) kombinací forem uvedených pod písmeny a) až c)

INDIVIDUÁLNÍ INTEGRACE

- a) v běžné škole, nebo
- b) v případech hodných zvláštního zřetele ve speciální škole určené pro žáky s jiným druhem zdravotního postižení.

Žák se zdravotním postižením se přednostně vzdělává formou individuální integrace v běžné škole, pokud to odpovídá jeho potřebám a možnostem a podmínkám a možnostem školy.

SKUPINOVÁ INTEGRACE

- Skupinovou integrací se rozumí vzdělávání žáka ve třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené pro žáky se zdravotním postižením v běžné škole nebo ve speciální škole určené pro žáky s jiným druhem zdravotního postižení.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN

- Individuální vzdělávací plán se stanoví v případě potřeby především pro individuálně integrovaného žáka, žáka s hlubokým mentálním postižením, případně také pro žáka skupinově integrovaného nebo pro žáka speciální školy.
- Individuální vzdělávací plán vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů speciálně pedagogického vyšetření, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, popřípadě doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře nebo dalšího odborníka, a vyjádření zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. Je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

ZAŘAZOVÁNÍ DO SPECIÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Zařazení žáka se zdravotním postižením do některé formy speciálního vzdělávání podle § 3 provádí ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka.
- Rozhodování ve správním řízení ! (přezkoumatelnost rozhodnutí)
- Pokud ředitel běžné školy nebo ředitel speciální školy nezařadí žáka se zdravotním postižením, který má povinnost plnit školní docházku, do některé z forem speciálního vzdělávání podle § 3, oznámí tuto skutečnost zákonnému zástupci žáka se zdravotním postižením, krajskému úřadu a obci, v níž má žák trvalý pobyt.

PRÁVNÍ STATUT PEDAGOGICKO- PSYCHOLOGICKÝCH PORADEN

- Poradna poskytuje služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků.
- Podmínkou poskytnutí poradenské služby je písemný souhlas žáka, v případě nezletilého žáka písemný souhlas jeho zákonného zástupce. Souhlasu není třeba v případech stanovených zvláštními právními předpisy.

PRÁVNÍ STATUT PEDAGOGICKO- PSYCHOLOGICKÝCH PORADEN

- provádí psychologická a speciálně pedagogická vyšetření pro zařazení žáků do škol, tříd, oddělení a studijních skupin s upravenými vzdělávacími programy pro žáky se zdravotním postižením,
- zjišťuje speciální vzdělávací potřeby žáků ve školách, které nejsou samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením, a vypracovává odborné posudky a návrhy opatření pro školy a školská zařízení na základě výsledků psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky,

PRÁVNÍ STATUT PEDAGOGICKO- PSYCHOLOGICKÝCH PORADEN

- Individuální psychologická a speciálně pedagogická diagnostika jako podklad:
 - a) pro integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování nebo pro specializovanou péči v rozsahu integrace,
 - b) pro návrhy na zařazování a přeřazování žáků se specifickými poruchami učení a chování do škol, tříd, oddělení a studijních skupin s upravenými vzdělávacími programy pro tyto žáky.

PRÁVNÍ STATUT PEDAGOGICKO- PSYCHOLOGICKÝCH PORADEN

Příprava podkladů

- a) pro integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování do základních a středních škol,
- b) pro zařazení žáků se specifickými poruchami učení a chování do škol, tříd, oddělení a studijních skupin s upravenými vzdělávacími programy pro tyto žáky.
- Při přípravě podkladů může v případech, kdy je dítě v dlouhodobé péči odborného lékaře a klinického psychologa, školské poradenské zařízení vycházet z podkladů a závěrů klinického psychologa, který tuto dlouhodobou péči dítěti poskytuje.

ZÁVĚR

- Role odborného lékaře, při stanovení opatření v rámci vzdělávání dětí s duševní poruchou je z právního hlediska minimální
- Pedagogicko psychologická poradna může odborný posudek lékaře zohlednit, ale nemá právní povinnost
- Vzhledem k náročnosti posouzení by však měla odborné posudky a stanoviska lékařů z oboru vyžadovat v rámci věcné správnosti svých závěrů a relevantnosti závěrů
- Relevantnost posudku a nekompetentnost v posuzování medicínských otázek by měla vést k právním vadám případného rozhodnutí o přeřazení žáka do speciální školy
- Zlepšení způsobu aplikace práva se role odborných lékařů nezvýší – nutnost změny příslušných ustanovení
- Vymezení režimových opatření, které běžná škola musí akceptovat
- Umožnění aplikace léčivého přípravku v průběhu vyučování (povinnost pro pedagoga aplikaci umožnit)